

Anthu okwatira koma oonera mafilimu olaula

Date: Thursday, Safar 12, 1447 9:07 AM

Views: 11

Category: Fiqh > Fiqh An-Nikāh > Kuonera zolaula

Question

Anthu okwatira koma oonera mafilimu olaula

Answer

Kutamandidwa konse ndi kwa Allāh!

Zinthu zolaula zonse; kaya zili mu mabweredwe a mafilimu, mabuku, zithunzi, nyimbo, kapena kanema, zonsezi ndi harām (zoletsedwa) popanda kukaikira kulikonse. Iyi ndi ntchito yonyasa yomwe Allāh adailletsa tikaona mu Sūrah An-Nūr:[1]

مُهْلِكٌ كَرْأَكْلٌ ذُمْهَجُورُفٌ اُوْظَافْحَيَ وَمَهْرَصْبَأْنَمْ اُوْضُعَيَ نَيِّنْمُؤْمَلٌ لُّقْ.

Nena kwa okhulupirira achimuna kuti atsitse maso awo komanso asunge maliseche awo; (chifukwa) zimenezo ndi zowayeretsa iwovo.

Komanso tikaona mu āyah yotsatirayi, Allāh akuti:[2]

وَمَنْ صُضْعَيَ تَنْمُؤْمَلٌ لُّقَوْ جُورُفَ نَظَافْحَيَ وَنَهْرَصْبَأْنَمْ.

Ndipo nena kwa akazi okhulupirira kuti atsitse maso awo ndi kusunga maliseche awo.

Ndipo Mtumiki wa Allāh (ﷺ), kudzera mwa Abū Sa'īd Al-Khudrī, adati:[3]

لُّجَرَلِ رَقَعَ يَلِإِ لُّجَرَلِ رُطَنَيَ الْوَهَّارِمَلِ رَقَعَ يَلِإِ الْوَهَّارِمَلِ لِرُطَنَتَ الْ

Mkazi asaone umaliseche wa mkazi mnzake, ndipo mwamuna asaone umaliseche wa mwamuna mnzake.

Mu āyah yoyamba ija (Sūrah An-Nūr 24:30), Ibn Kathīr adapereka hadīth yomwe akufotokoza Zayd Ibn Aslam kuti:[4]

أَلَفْ مَهْيَلَعَ مَرَحَ مَأْمَعَ مَهْرَاصْبَأْنَمْ اُوْضُعَيَ نَأْنَيِّنْمُؤْمَلٌ دَابَعَلَ يَلِإِ أَعَتَهَلَلِ نَمْ رَمَأْ آدَهَ

﴿يَلِإِرَظَنْلِمُهَلَّحَبَأَمَّلِإِلَى اُورْطَنَى﴾

Ichi ndi chilamulo chochokera kwa Allāh kupita kwa akapolo Ake achimuna okhulupirira kuti atsitse maso awo pa zimene zaletsedwa pa iwo (maliseche a mkazi yemwe sadamukwatire kapena mwamuna mnzake); ndipo iwo asayang'ane aliyense kupatulapo amene alolezedwa pa iwovo kuti awayang'ane.

Jarīr Ibn 'Abdullāh Al-Bajalī adati:[5]

يَرَصَبَ فِرْصَانَ أَنَّا يَنْرَمَأْفَ، إِجْفَلَ رَهْرَطَنْ نَعَّمَلَسَ وَهَيَلَصَ يَبَنَلَ أَتْلَأْسَ.

Ndidamufunsa Mtumiki wa Allāh (ﷺ) za kuona kwa ngozi (chinthu cha harām) ndipo iye adandilamula kuti nditsitse maso anga.

Izi zikusonyeza kuti munthu ngati waona mkazi yemwe umaliseche wake ukuonekera mu nthawi yomwe ukuyenda pa nsewu, ukuyenera kutsitsa maso. Nanga mukuona bwanji za munthu yemwe wachita kukhala ndi zithunzi kapena mafilimu amene amuna ndi akazi akuonetsa maliseche awo?

Ibn Kathīr adati:[6]

كَلَذَ يَلِإِشَعَّأَوَبَ يَهِ يَتَّلِإِرَاصَبَيْلِإِظَفَحَبَرَمَأَمَكَجُورْفَلِإِظَفَحَبُّلِإِرَمَأَكَلَذَلَوَ.

Pa chifukwa ichi, Allāh adalamula kusunga maliseche ngati momwe ukuyenera kusunganso maso omwe ndi njira yomupitsira munthu ku zimenezo (za harām).

Zinthu zolaula sizithandiza banja mu njira ina iliyonse, kupatula kuti zimaliononga. Mwamuna kapena mkazi akamaonera zinthu zoterezi, amakodwa mu msampha waukulu ndipo zimakhala zovuta kuti atulukemo. Mu nthawi yomwe mwamuna ndi mkazi akuonera zoterezi, zimakhala zovuta pa iwowa kuti abweremo mu chilakolako mpakana ataonera maliseche a anthu ena. Iwo amakanika kudzutsidwa ndi akubanja kwawo.

Ichi ndi chifukwa chake akatswiri oona za maganizidwe a munthu (psychologists) mu nthawi yathu ino akufotokoza kuti kusakhutitsidwa ndi kugonana kumene mwamuna ndi mkazi amakhala nako kumabwera nthawi zambiri kudzera mu njira yoonera zolaula. Iwo amafuna kuti ayesere zomwe aziona mu zinthu zolaulazo, ndipo zimapangitsa mwamuna kukhala ndi chithunzithunzi cholakwika pa mkazi wake. Apa ndi pamene munthu akuyenera kuzindikira kuti Allāh pamodzi ndi Mtumiki Wake (ﷺ) saletsa chinthu pokhapokha chimakhala kuti chili ndi mavuto ambiri pa umoyo wathu.

Allāh ndiye Mwini kuzindikira.

[1] Sūrah An-Nūr 24:30

[2] Sūrah An-Nūr 24:31

[3] Sunan Ibn Mājah, #661; Jāmi’at Tirmidhī, #2793

[4] Tafsīr Ibn Kathīr, Vol. 6, tsamba 41

[5] Swahīh Muslim, #2159; Jāmi’at Tirmidhī, #2776; Sunan Al-Kubrā, Vol. 7, tsamba 144, #13514

[6] Tafsīr Ibn Kathīr, Vol. 6, tsamba 42